

Regeringens proposition

2015/16:149

Ytterligare undervisningstid i matematik

Prop.
2015/16:149

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 mars 2016

Stefan Löfven

Gustav Fridolin
(Utbildningsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till ändring i skollagen (2010:800).

Det föreslås att den minsta totala undervisningstiden utökas med 105 timmar i grundskolan, specialskolan och sameskolan samt i grundsärskolan, utom inom inriktningen träningsskolan. För grundskolan föreslås att den ökade undervisningstiden ska användas för ämnet matematik.

I propositionen redovisas också regeringens bedömning att den ökade undervisningstiden bör användas för ämnet matematik även i specialskolan och sameskolan samt i grundsärskolan, utom inom inriktningen träningsskolan.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	4
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Svenska elevers kunskaper i matematik behöver förbättras.....	8
5	Nuvarande reglering av undervisningstid i matematik.....	9
6	Undervisningstiden i matematik bör utökas.....	10
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	15
8	Konsekvenser.....	17
8.1	Ekonomiska konsekvenser för kommunerna.....	17
8.2	Ekonomiska konsekvenser för staten	18
8.3	Ekonomiska konsekvenser för enskilda huvudmän.....	18
8.4	Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen.....	19
8.5	Konsekvenser för jämställdheten	19
8.6	Konsekvenser för elever	19
8.7	Sveriges medlemskap i Europeiska unionen	20
9	Författningskommentar.....	20
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Vissa timplanefrågor	22
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	23
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	27
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	28
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde 17 mars 2016.....	29
	Rättsdatablad.....	30

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2015/16:149

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

2 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 §, 11 kap. 7 §, 12 kap. 5 §, 13 kap. 5 § och bilaga 1 till skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

5 §¹

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 785 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Bestämmelser om fördelning av undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1.

11 kap.

7 §²

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundsärskolan ska vara minst 6 785 timmar. För en elev i inriktningen träningskolan ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundsärskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev i inriktningen träningskolan ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

12 kap.

5 §³

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 7 965 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 070 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § tredje stycket ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

¹ Senaste lydelse 2015:246.

² Senaste lydelse 2015:246.

³ Senaste lydelse 2015:246.

13 kap.
5 §⁴

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 320 timmar. Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 425 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.
 2. Lagen tillämpas första gången höstterminen 2016 för elever som påbörjar årskurs 4 i grundskolan, sameskolan och grundsärskolan respektive årskurs 5 i specialskolan.
 3. För elever i grundskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 5 respektive årskurs 6 gäller följande:
 - den totala undervisningstiden ska vara minst 6 855 timmar respektive 6 820 timmar, och
 - undervisningstiden i ämnet matematik ska vara minst 1 090 timmar respektive 1 055 timmar.
 4. För elever i grundsärskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 5 respektive 6 ska den totala undervisningstiden vara minst 6 855 timmar respektive 6 820 timmar. Detta gäller inte elever i träningsskolan.
 5. För elever i specialskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 6 respektive 7 ska den totala undervisningstiden vara minst 8 035 timmar respektive 8 000 timmar.
 6. För elever i sameskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 5 respektive 6 ska den totala undervisningstiden vara minst 4 390 timmar respektive 4 355 timmar.
 7. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för elever som höstterminen 2016
 - a) påbörjar årskurs 7 eller en högre årskurs i grundskolan eller grundsärskolan eller
 - b) årskurs 8 eller en högre årskurs i specialskolan.

⁴ Senaste lydelse 2015:246.

Timplan för grundskolan

Undervisningstid i timmar för ämnen och ämnesgrupper totalt

Ämnen

Bild	230
Hem- och konsumentkunskap	118
Idrott och hälsa	500
Musik	230
Slöjd	330
Svenska eller svenska som andraspråk	1 490
Engelska	480
Matematik	1 020
Geografi	885
Historia	
Religionskunskap	
Samhällskunskap	
Biologi	800
Fysik	
Kemi	
Teknik	
Språkval	320
Elevens val	382
Totalt garanterat antal timmar	6 785
Därav skolans val	600

Vid skolans val får antalet timmar i timplanen för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas.

Timplan för grundskolan

Undervisningstid i timmar för ämnen och ämnesgrupper totalt

Ämnen

Bild	230
Hem- och konsumentkunskap	118
Idrott och hälsa	500
Musik	230
Slöjd	330
Svenska eller svenska som andraspråk	1 490
Engelska	480
Matematik	1 125
Geografi	885
Historia	
Religionskunskap	
Samhällskunskap	
Biologi	800
Fysik	
Kemi	
Teknik	
Språkval	320
Elevens val	382
Totalt garanterat antal timmar	6 890
Därav skolans val	600

Vid skolans val får antalet timmar i timplanen för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas.

⁵ Senaste lydelse 2013:248.

3 Ärendet och dess beredning

Från och med höstterminen 2013 utökades undervisningstiden i matematik med 120 timmar i grundskolan och motsvarande skolformer (prop. 2012/13:64, bet. 2012/13:UbU16, rskr. 2012/13:99). I budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utgiftsområde 16 s. 64) uttalade regeringen att undervisningen i ämnet även efter denna ökning fortfarande var låg i ett internationellt perspektiv. En ytterligare utökning av undervisningstiden, motsvarande en timme per vecka för årskurs 4–6, borde därför göras för grundskolan och motsvarande skolformer.

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har därför promemorian Vissa timplanefrågor upprättats (U2015/06606/S). I promemorian föreslås ändringar i skollagen (2010:800) som innebär en ökad undervisningstid i grundskolan och motsvarande skolformer samt en ökning av undervisningstiden i matematik i grundskolan. I promemorian görs bedömningen att den ökade undervisningstiden på motsvarande sätt bör användas för utökad undervisning i matematik även för specialskolan, sameskolan och grundsärskolan, med undantag för inriktningen träningskola. En sammanfattning av promemorian och dess lagförslag finns i *bilaga 1* och *2*. Promemorian har remissbehandlats och ett remissmöte hölls den 22 januari 2016. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Ett protokoll från remissmötet och en sammanställning över remissyttrandena finns tillgängliga i Utbildningsdepartementet (U2015/06606/S).

Under beredningen har följande myndigheter och organ beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss med förslag till övergångsbestämmelser: Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sameskolstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Friskolornas riksförbund, Sveriges skolledarförbund, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund och Sveriges Elevkårer. De inkomna synpunkterna finns tillgängliga i Utbildningsdepartementet (U2015/06066/S).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 3 mars 2016 att inhämta Lagrådets yttrande över ett lagförslag som är likalydande med lagförslaget i propositionen. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

4 Svenska elevers kunskaper i matematik behöver förbättras

Matematik är ett av tre ämnen som krävs för behörighet till samtliga nationella program i gymnasieskolan. Grundläggande kunskaper i matematik är också en förutsättning för att klara många högskoleutbildningar. För de enskilda eleverna är det av stor vikt att de får de kunskaper i mate-

matik de kommer att behöva i yrkeslivet eller för fortsatta studier. Att de har sådana kunskaper är viktigt även för samhället i stort.

Mycket tyder dock på att svenska elevers matematikkunskaper försämrats under 2000-talet. Andelen elever som har uppnått målen i matematik i slutet av årskurs 9 har minskat, samtidigt som det genomsnittliga meritvärdet, dvs. betygsgenomsnittet för grundskolans samtliga ämnen, har ökat. Enligt Statens skolverks betygsstatistik för årskurs 9 läsåret 2014/15 nådde 9,1 procent av eleverna inte kunskapskravet för betyget E, och den genomsnittliga betygspoängen för ämnet var 12,2 av maximala 20 poäng. För flickorna var motsvarande siffror 8,3 procent och 12,5 i betygspoäng och för pojkarna 9,9 procent och 11,9 i betygspoäng. I ämnet engelska nådde totalt 6,1 procent av eleverna inte kunskapskravet för betyget E, och den genomsnittliga betygspoängen för ämnet var 14,5. För ämnet svenska var motsvarande siffror totalt 3,1 procent av eleverna som inte nådde kunskapskravet för betyget E, och den genomsnittliga betygspoängen för ämnet var 14,0. I båda fallen ligger resultaten tydligt över de i matematik.

Bilden av svenska elevers försämrade kunskaper i matematik bekräftas i flera internationella utvärderingar. I PISA (Programme for International Student Assessment) 2009 hade resultatet för svenska 15-åringar försämrats signifikant jämfört med mätningen som genomfördes 2003. I PISA 2012 har denna trend förstärkts ytterligare. Inget av de andra 33 OECD-länderna i PISA 2012 hade en lika stor resultatförsämring som Sverige. De svenska resultaten har sjunkit från 494 poäng i PISA 2009 till 478 poäng i PISA 2012. Genomsnittet för OECD-länderna är 494 poäng och de övriga nordiska länderna nådde bättre resultat än Sverige. Från att ha presterat över OECD-genomsnittet i PISA 2000 ligger således de svenska resultaten i PISA 2012 långt under genomsnittet. TIMSS (Trends in Mathematics and Science Study) 2007 visar på en tydlig försämring för svenska åttondeklassare jämfört med tidigare mätningar gjorda 1995 respektive 2003. I TIMSS 2007 deltog Sverige för första gången även med årskurs fyra. Resultatet för svenska fjärdeklassare låg under snittet för deltagande EU- och OECD-länder. Även likvärdigheten mellan eleverna har försämrats. Flickor presterar överlag bättre än pojkar och lågpresterande elever tappar mest.

5 Nuvarande reglering av undervisningstid i matematik

Enligt skollagen (2010:800) ska den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6 785 timmar (10 kap. 5 § skollagen). Undervisningstiden i grundsärskolan ska vara 6 785 timmar för varje elev, utom i träningskolan där den totala undervisningstiden ska vara 6 665 timmar (11 kap. 7 § skollagen). I specialskolan ska den totala undervisningstiden för varje elev vara minst 7 965 timmar och i sameskolan ska den totala undervisningstiden för varje elev vara minst vara 4 320 timmar (12 kap. 5 § respektive 13 kap. 5 § skollagen).

Av grundskolans timplan framgår att undervisningstiden i ämnet matematik ska vara minst 1 020 timmar (bilaga 1 till skollagen). Timplaner för grundsärskolan, specialskolan och sameskolan finns som bilaga 1–3 till skolförordningen (2011:185). Där framgår att undervisningstiden i matematik ska vara minst 1 005 timmar i grundsärskolan, minst 1 160 timmar i specialskolan och minst 780 timmar i sameskolan.

Av skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag av rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden i grundskolan (9 kap. 4 § skolförordningen). Motsvarande bestämmelser finns för grundsärskolan respektive sameskolan (10 kap. 3 § respektive 12 kap. 3 § skolförordningen). När det gäller specialskolan finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) för elever som läser teckenspråk (bilaga 2 till skolförordningen). Specialpedagogiska skolmyndigheten får meddela föreskrifter om fördelning av den garanterade undervisningstiden för andra elever än de som läser teckenspråk (11 kap. 2 § skolförordningen).

6 Undervisningstiden i matematik bör utökas

Regeringens förslag: Den minsta totala undervisningstiden utökas med 105 timmar i grundskolan, specialskolan och sameskolan samt i grundsärskolan, utom inom inriktningen träningskolan. För grundskolan ska dessa timmar användas för undervisning i ämnet matematik, som därmed ökar till minst 1 125 timmar.

Regeringens bedömning: Den ökade undervisningstiden bör användas för ämnet matematik i grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Matematikundervisningen uppgår därefter till minst 1 110 timmar, 1 265 timmar respektive 885 timmar i dessa skolor.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta av de remissinstanser som yttrat sig över förslaget ställer sig positiva till eller har inga invändningar mot det. Dit hör bl.a. *Myndigheten för delaktighet*, *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Sameskolestyrelsen*, *Barn- och elevombudet*, *Umeå universitet*, *Sametinget*, *Diskrimineringsombudsmannen*, *Varbergs kommun*, *Friskolornas riksförbund*, *Föräldraalliansen Sverige*, *Svenskt Näringsliv* och *Sveriges Ingenjörer*.

Strängnäs kommun tillstyrker och anför bl.a. att en god matematisk och språklig förståelse brukar anses vara avgörande för en elevs kunskapsutveckling inom både matematikämnet och övriga ämnen. Kommunen anser därför att en ytterligare utökning av antalet timmar i matematik bidrar till att fler elever får möjlighet att tidigt befästa och fördjupa sina kunskaper. Kommunen anser att förslaget är välmotiverat, men att det behöver kombineras med en genomtänkt strategi när det gäller möjligheterna att rekrytera och utbilda matematiklärare och att det bör framgå om

en huvudman har möjlighet att fördela antalet timmar i enlighet med lokala förutsättningar.

Flera remissinstanser, däribland *SPSM* och *Läraryförbundet*, anför att den ökade tiden i matematik som infördes 2013 borde utvärderas. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* förordar att en kontrollerad försöksverksamhet ska föregå ett eventuellt fullskaligt genomförande av förslaget för hela det obligatoriska skolväsendet, eftersom effekterna av ökningen av undervisningstiden 2013 ännu inte har utvärderats.

Malmö kommun påpekar att utökningen av undervisningstiden medför utmaningar på såväl huvudmannanivå som på skolnivå att säkerställa att det finns lärare med rätt behörighet. Även andra remissinstanser, däribland flera kommuner, *SKL*, *Malmö högskola*, *Läraryförbundet*, *Lärarnas Riksförbund*, och *Sveriges Skolledarförbund* framhåller att innehållet i undervisningen, inte bara undervisningstiden, har betydelse för elevernas inläring och studieresultat eller påtalar problem med personalförsörjning och vikten av kompetensutveckling. *Arbetsmiljöverket* anför att det är en arbetsmiljörisk om arbetsbelastningen på befintliga matematiklärare ökar på grund av att skolhuvudmännen inte klarar att utöka lärarresurserna på skolorna i den utsträckning som behövs.

Flera remissinstanser, däribland *SPSM*, *Malmö högskola*, *Läraryförbundet*, *Lärarnas Riksförbund*, och *Sveriges Skolledarförbund* anför att förslaget bör samordnas med planering av studieindeldad timplan.

Några remissinstanser, däribland *Statens skolinspektion*, efterfrågar ett förtydligande av om förslaget endast innebär utökning av undervisningstiden i matematik eller om avsikten är att förändra kunskapsinnehållet och öka kunskapskraven.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Utökad undervisningstid är en av de åtgärder som kan höja svenska elevers kunskaper i matematik...

Som framgår av avsnitt 4 har svenska elevers kunskaper i matematik försämrats över tid. Mot bakgrund av bl.a. internationella studier utökades därför den totala undervisningstiden med 120 timmar i matematik i grundskolan och motsvarande skolformer 2013.

I samband med TIMSS-undersökningarna (Trends in Mathematics and Science Study) jämförs inte bara elevernas resultat utan även andra faktorer i de deltagande länderna, t.ex. undervisningstid. Jämförelserna visar att svenska elever, trots utökningen om 120 timmar 2013, får relativt få undervisningstimmar i matematik i jämförelse med andra länder och att skillnaden är större i årskurs fyra än i årskurs åtta.

Som redovisas i promemorian finns det internationell forskning som stöder sambandet mellan utökad undervisningstid och kunskapsresultat. En utökad undervisningstid ger tydligt positiva effekter på elevers kunskaper i matematik såväl i lägre som högre årskurser, bl.a. märks en positiv effekt för flickor generellt, utrikes födda flickor och pojkar och elever med svagare socioekonomisk bakgrund i årskurs 9. Mot denna bakgrund föreslogs i promemorian att den garanterade undervisningstiden skulle utökas med 105 timmar i grundskolan, grundsärskolan,

Prop. 2015/16:149 specialskolan och sameskolan. En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

...men inte den enda

Forskning pekar på att lärarens undervisningsskicklighet är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas kunskapsinhämtning och resultat. En utökning av undervisningstiden skulle öka behovet av behöriga och legitimerade matematiklärare i ett läge när det redan råder rekryteringssvårigheter, vilket också påpekas av flera remissinstanser. SKL anför i sitt remissyttrande att förslaget behöver kompletteras med bl.a. omfattande satsningar på kompetensutveckling och menar vidare att det saknas tydliga belägg för att en utökning av den garanterade undervisningstiden skulle vara en effektiv åtgärd för att förbättra elevernas resultat i ett givet ämne. Mycket tyder i stället på att det är andra faktorer som är mer avgörande för elevernas inläring och studieresultat, t.ex. en sammanhållen och fungerande styrkedja och kvaliteten i undervisningen. SKL ser positivt på att den statliga fortbildningssatsningen för lärare, Matematiklyftet, fortsätter.

Regeringen instämmer i vikten av kvalitet i undervisningen. Att stärka lärarnas kompetens i matematik och matematikdidaktik är en central del i regeringens ambition att öka elevernas kunskaper i och intresse för matematik. Genom fortbildningssatsningen Matematiklyftet, liksom fortbildningssatsningen Lärarlyftet II, där matematikämnet särskilt prioriterats (U2011/5531/S), kommer kvaliteten i undervisningens innehåll att öka. Efter läsåret 2015/16 kommer 81 procent av alla lärare som undervisar i matematik att ha deltagit i satsningen Matematiklyftet och i syfte att nå de lärare som hittills inte deltagit och för att stödja de huvudmän vars lärare redan deltagit har regeringen i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) föreslagit att Matematiklyftet ska förlängas. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag (bet. 2015/16:UbU1, rskr. 113).

I budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) och i 2015 års ekonomiska vårproposition (prop. 2014/15:100) aviserade regeringen en nationell samling för läraryrket. Den nationella samlingen har från regeringens sida ett tydligt fokus på att öka attraktiviteten i läraryrket, bl.a. genom insatser för en höjning av lärares löner, kvalitetssatsningar på lärar- och förskolläraryrket, kompetensutveckling för lärare, investeringar i mer personal i skolan och andra åtgärder som ger läraren bättre möjligheter att ge varje elev en undervisning av god kvalitet. I budgetpropositionen för 2015 lyftes också bl.a. fram att det fortfarande är för få som väljer att utbilda sig till t.ex. ämneslärare i matematik, naturorienterade ämnen och teknik och att det även råder brist på lektorer i skolan inom bl.a. dessa ämnen.

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) har regeringen aviserat satsningar för att stärka läraryrket och lärarekryteringen. Inom den nationella samlingen för läraryrket pågår ett arbete med det så kallade lärarlönelyftet. Den 11 februari 2016 beslutades förordningen (2016:100) om statsbidrag för höjda lärarlöner för lärare och vissa andra personalkategorier, som träder i kraft den 22 mars 2016. Lärarlönelyftet ska bidra till en långsiktig löneförhöjning till de lärare som kommer i

fråga, utöver den ordinarie lönerevisionen. Reformen beräknas på årsbasis omfatta ca 60 000 lärare, vilket kan jämföras med regeringens så kallade karriärtjänstreform som fullt utbyggd fr.o.m. 2017 omfattar cirka 17 000 förstelärare.

För att många icke-legitimerade lärare ska få sin legitimation är fortbildning en förutsättning, exempelvis genom Vidareutbildning av lärare (VAL). För att redan legitimerade lärare ska bli behöriga i de skolformer, ämnen och årskurser där de undervisar finns Lärarlyftet II. Under 2014 anordnade Skolverket 353 kurser för lärare och drygt 2 300 lärare antogs till en kurs. Av det totala antalet deltagande lärare undervisade 64 procent i grundskolan. Från och med 2015 har deltagare i Lärarlyftet II även erbjudits möjlighet till validering för tillgodoräknande.

Regeringens bedömning är att de insatser som genomförs för att förbättra tillgången på behöriga och legitimerade lärare är tillräcklig för att möta de behov av sådana lärare som en utökning av den garanterade undervisningstiden i matematik skulle medföra.

Därför bör undervisningstiden i matematik utökas

Olika åtgärder samverkar och ingen åtgärd är ensam tillräcklig för att svenska elevers kunskaper i matematik ska öka. Flera åtgärder tillsammans, som insatser för att öka antalet behöriga och legitimerade lärare, att stärka lärarnas kompetens och en förstärkning av matematikundervisningen genom utökad undervisningstid, kan dock ge positiva effekter och bidra till förbättrad måluppfyllelse i hela utbildningssystemet.

Flera remissinstanser, däribland *SPSM* och *SKL*, påpekar att den utökning av matematikundervisningen som trädde i kraft den 1 juli 2013 ännu inte utvärderats och att de eventuella effekter som den senaste utökningen genererat således är oklara. Resultaten i den senast redovisade PISA-undersökningen, 2012, visade på ytterligare försämrade kunskaper i matematik hos svenska elever och samma trend kan ses i den nationella betygsstatistiken. Såväl PISA som TIMSS genomfördes på nytt under våren 2015 och både resultaten från TIMSS 2015 och PISA 2015 kommer att presenteras i slutet av 2016. Resultaten kommer att visa hur svenska elevers kunskaper bl.a. i matematik i årskurs 4, 8 och 9 har utvecklats sedan det senaste mättillfället. Eftersom det, som tidigare nämnts, finns internationell forskning som stöder ett samband mellan undervisningstid och kunskapsresultat och Sverige i en internationell jämförelse har relativt få undervisningstimmar i matematik anser regeringen att det inte finns anledning att vänta med en utökning av undervisningstiden till dess 2013 års utökning av undervisningstiden utvärderats.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att den minsta totala undervisningstiden utökas med 105 timmar i grundskolan, specialskolan och sameskolan samt i grundsärskolan, utom inom inriktningen tränings-skolan. Då timplanen för grundskolan, till skillnad från timplanerna för övriga motsvarande skolformer, är reglerad på lagnivå, föreslår regeringen att den utökade undervisningstiden används för ämnet matematik. Undervisningstiden i ämnet matematik kommer därefter att uppgå till minst 1 125 timmar i grundskolan. För övriga skolformer görs bedömningen att motsvarande ändringar bör göras på förordningsnivå, vilket

Prop. 2015/16:149 innebär att undervisningstiden i ämnet matematik bör uppgå till minst 1 110 timmar i grundsärskolan, minst 1 265 timmar i specialskolan och minst 885 timmar i sameskolan.

Någon förändring av kursplanen och kunskapskraven i matematik med anledning av utökningen av undervisningstiden är inte avsedd.

För elever i grundsärskolan som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen finns en särskild inriktning som benämns träningskola, där eleven kan läsa hela eller delar av sin utbildning som ämnesområden. Utbildningen i träningskolan ska kunna utformas flexibelt utifrån elevens behov och förutsättningar och det är huvudmannen för utbildningen som avgör om en elev i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. För elever som är placerade i träningskolan föreslås ingen utökning av den garanterade undervisningstiden. Matematik ingår inte som ett ämnesområde i träningskolan, men däremot finns i tränings skolans timplan ett block om 1 500 timmar som utgör fördelningsbar undervisningstid. Det bör därför ändå finnas utrymme för elever i träningskolan som läser ämnet matematik att få den utökade undervisningstid i matematik som föreslås för övriga elever i grundsärskolan. Motsvarande bedömning gjordes när undervisningstiden i matematik utökades 2013 (prop. 2012/13:64 s. 14).

Förra gången undervisningstiden i matematik utökades gjorde regeringen, på grundval av en rapport från Skolverket, bedömningen att den utökade undervisningstiden borde fördelas med en timme i veckan i årskurserna 1–3 för att få den ökade effekten (prop. 2012/13:64 s. 13 f.). I promemorian lyfts det fram att en sådan förläggning av undervisningstiden enligt Skolverket medför att tid för elevers kunskapsutveckling frigörs i de senare årskurserna. Den tid som i dag ofta används i de senare årskurserna för att repetera och fylla tidiga kunskapsluckor kan då i stället användas för undervisning om det innehåll som årskurserna 7–9 är avsedda för. Det påpekas även att elevers tidiga positiva erfarenheter av matematik kan vara avgörande för flickors och pojkars framtida attityder till och intresse för ämnet.

Som aviserats i budgetpropositionen för 2014 gör regeringen bedömningen att den utökning av undervisningstiden som nu föreslås som ett komplement till den tidigare utökningen av undervisningstiden bör förläggas i årskurs 4–6. Som nämnts tidigare framgår det av TIMSS-undersökningarna att svenska elever får relativt lite undervisningstimmar i matematik i jämförelse med andra länder och att skillnaden är större i årskurs fyra än i årskurs åtta.

Flera remissinstanser, däribland *SPSM*, *Malmö högskola*, *Lärarförbundet*, *Lärarnas Riksförbund*, och *Sveriges Skolledarförbund* anför att förslaget bör samordnas med planering av stadieindelad timplan. Inom Regeringskansliet pågår ett arbete med att ta fram förslag till stadieindelad timplan för grundskolan, utifrån Skolverkets redovisning i frågan (U2014/3489/S, U2014/5377/S). Regeringen delar uppfattningen att det vore en fördel om den nu föreslagna utökningen av undervisningstiden samordnades med ett förslag om stadieindelad timplan. Regeringen anser dock att det inte finns några hinder mot att, på motsvarande sätt som 2013, införa en utökning av undervisningstiden innan ett förslag om stadieindelad timplan lämnas. Mot bakgrund av resultaten i internationella jämförande studier och den nationella betygsstatistiken anser

regeringen att det finns anledning att snarast utöka undervisningstiden i matematik, utan att vänta till dess ett förslag om stadiindelad timplan kan presenteras. När det gäller förläggningen av den utökade undervisningstiden får huvudmannen, i avvaktan på en stadiindelad, timplan, göra en bedömning utifrån lokala förutsättningar av hur den utökade tiden i matematik ska förläggas.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2016 och tillämpas första gången höstterminen 2016 för elever som påbörjar årskurs 4 i grundskolan, sameskolan och grundsärskolan respektive årskurs 5 i specialskolan.

För elever som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 5 respektive årskurs 6 i grundskolan ska den minsta totala undervisningstiden öka med 70 respektive 35 timmar. Vidare ska den minsta totala undervisningstiden i matematik öka med 70 respektive 35 timmar för de elever som hösten 2016 påbörjar årskurs 5 respektive årskurs 6.

För elever som höstterminen 2013 påbörjar årskurs 5 respektive 6 i grundsärskolan ska den minsta totala undervisningstiden öka med 70 respektive 35 timmar, med undantag för elever i träningskolan. Motsvarande ökning av den minsta totala undervisningstiden ska införas för elever som den terminen påbörjar motsvarande årskurser i sameskolan. För elever som nämnda termin påbörjar årskurs 6 respektive 7 i specialskolan ska den minsta totala undervisningstiden ökas med 70 respektive 35 timmar.

Äldre bestämmelser om minsta total undervisningstid ska fortsätta att gälla för elever i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 7 eller en högre årskurs samt för elever i specialskolan som påbörjar årskurs 8 eller en högre årskurs. Äldre bestämmelser om timplan för grundskolan ska fortsätta att gälla för elever i grundskolan som höstterminen 2013 påbörjar årskurs 7 eller en högre årskurs.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian saknades förslag om övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: Många av remissinstanserna, bl.a. *Myndigheten för delaktighet*, *Statskontoret*, *Barn- och elevombudet*, *Sameskolestyrelsen*, *Diskrimineringsombudsmannen* och *Varbergs kommun* ställer sig positiva till eller har inget att invända mot förslaget. Andra remissinstanser, som *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)* och *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* avstyrker eller anför att reformen bör genomföras med sådan tidsmarginal att huvudmännen ges rimliga förutsättningar att genomföra den och att hänsyn därvid bör tas till både lärarlegitimationsreformen och flyktingsituationen som medför en ansträngd personalsituation.

Malmö kommun rekommenderar ett senare ikraftträdande, dels för att ett förslag om stadiindelning av timplanen bör avvaktas, dels därför att det är för kort tidsmarginal för huvudmän och skolor att hantera en timplaneutökning med mindre än en termins framförhållning. Även *Nykvarns kommun*, *Sveriges Skolledarförbund*, *Läraryrkesförbundet*, *Föräldraalliansen Sverige* och *Sveriges elevkårer* förespråkar att förslaget om utökad undervisningstid i matematik läggs ihop med förslaget om stadiindelad timplan.

Regelrådet framför att en beskrivning gällande eventuellt behov av speciella informationsinsatser saknas i promemorian.

Statens skolinspektion, *Statens skolverk*, *SPSM* och *Sveriges Skolledarförbund* efterfrågar en övergångsbestämmelse som förtydligar från vilken årskull den utökade undervisningstiden ska gälla.

Ingen av de remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till övergångsbestämmelser (se avsnitt 3) har haft några invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Det kan vara en utmaning för huvudmän att hantera utökad undervisningstid, särskilt om det ska ske inom kort tid, är av mer omfattande slag eller inom ett ämne där det råder brist på lärare. Samtidigt är det viktigt att snarast möjligt förbättra svenska elevers möjligheter att inhämta kunskaper i ämnet matematik genom en utökning av undervisningstiden i det ämnet och regeringen aviserade den nu föreslagna utökningen redan 2014. Som framgått av avsnitt 6 pågår det sedan lång tid fortbildningsåtgärder för lärare, särskilt i matematik, och ytterligare satsningar i syfte att öka antalet lärare som kan undervisa i matematik har beslutats denna vår. Med anledning av remissinstansernas synpunkter kan det dock ända finnas skäl att, i likhet med 2013, låta ökningen av den minsta totala undervisningstiden införas successivt.

Skolinspektionen, *Skolverket*, *SPSM* och *Sveriges Skolledarförbund* har efterfrågat en övergångsbestämmelse som förtydligar från vilken årskull den utökade undervisningstiden ska gälla. Som tidigare har nämnts bör utgångspunkten vara att utökningen av undervisningstiden i matematik förläggs till årskurserna 4–6, även om en huvudman utifrån lokala förutsättningar och i avvaktan på en stadiindelad timplan kan ha anledning att göra en annan bedömning av hur den utökade tiden i matematik ska förläggas.

Mot denna bakgrund anser regeringen att de föreslagna lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2016 och att det bör införas övergångsbestämmelser som motsvarar de övergångsbestämmelser som infördes 2013. Det innebär att bestämmelserna bör tillämpas första gången höstterminen 2016 dels för elever som påbörjar årskurs 4 i grundskolan, sameskolan och grundsärskolan, med undantag för elever inom inriktningen träningskolan, dels för elever som påbörjar årskurs 5 i specialskolan.

För elever som hösten 2016 påbörjar årskurs 5 respektive årskurs 6 i grundskolan bör den minsta totala undervisningstiden öka med 70 respektive 35 timmar. Vidare bör undervisningstiden i matematik öka med 70 respektive 35 timmar för de elever som hösten 2016 påbörjar årskurs 5 respektive årskurs 6.

För elever i grundsärskolan som höstterminen 2013 påbörjar årskurs 5 respektive 6 bör den minsta totala undervisningstiden öka med 70 respektive 35 timmar, med undantag för elever inom inriktningen tränings-

skolan. Motsvarande ökning av den totala undervisningstiden bör införas för elever som den terminen påbörjar motsvarande årskurser i same-skolan.

Specialskolan är till skillnad från grundskolan och grundsärskolan tio-årig. I kursplanen för matematik i specialskolan anges ett centralt innehåll för årskurserna 5–7 och kunskapskrav för godtagbara kunskaper som ska vara uppnådda vid utgången av årskurs 7. Denna del av det centrala innehållet och kunskapskraven överensstämmer med vad som gäller för grundskolans årskurser 4–6. Detta innebär att den minsta totala undervisningstiden för de elever som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 6 respektive 7 i specialskolan bör öka med 70 respektive 35 timmar.

Det sagda innebär att de äldre bestämmelserna om minsta total undervisningstid fortfarande bör gälla för elever i grundskolan och grundsärskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 7 eller en högre årskurs samt för elever i specialskolan som påbörjar årskurs 8 eller en högre årskurs. De äldre bestämmelserna om timplan för grundskolan bör fortfarande gälla för elever i grundskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 7 eller en högre årskurs.

8 Konsekvenser

8.1 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Enligt den kommunala finansieringsprincipen ska beslut som innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunerna åtföljas av en statlig finansiering. En ökning av den garanterade undervisningstiden i matematik från och med höstterminen 2016 innebär ett utökat åtagande för skolhuvudmännen. Kostnadsökningen kommer främst att härröra från utgifter i form av lönekostnader för lärare som undervisar i matematik.

Enligt statistik från Statens skolverk uppgick elevantalet i grundskolan och motsvarande skolformer läsåret 2014/15 till cirka 950 000. Utslaget över hela skoltiden ska undervisningstiden för varje elev öka med elva timmar per läsår. Sammantaget beräknas detta kräva knappt 700 lärartjänster att genomföra den ytterligare undervisningen.

Utifrån lönestatistik från Statistiska centralbyrån beräknas den genomsnittliga årliga lönekostnaden, inklusive omkostnader, för en lärare i grundskolan år 2014 uppgå till cirka 506 000 kronor. Sammantaget beräknas skolhuvudmännens utgifter för ovan nämnda lärartjänster uppgå till cirka 355 miljoner kronor per år. Dessutom kan vissa andra kostnader förknippade med läro- och timplanebundna aktiviteter förväntas öka, t.ex. vikariekostnader. Regeringen beräknar denna kostnad till 135 miljoner kronor per år. Den totala kostnadsökningen för skolhuvudmännen till följd av förslaget uppgår alltså till 490 miljoner kronor på årsbasis.

Några remissinstanser, bl.a. *Läraryrket* anser att finansieringen är otillräcklig. *Sveriges Skolledarförbund* och *Sollentuna kommun* menar att reformen riskerar att bli underfinansierad då beräkningarna utgår från en

Prop. 2015/16:149 genomsnittlig lönekostnad för en lärare. Man anför att bristen på lärare i matematik har pressat upp lönerna för denna grupp i förhållande till andra lärarkategorier. *Sollentuna kommun* anför att kommuner i Stockholmsregionen underfinansieras med 100 000 kronor per tjänst och år, då kostnadsläget är högre på grund av lärarbrist med åtföljande konkurrens om behöriga lärare och löneglidning. Även beräkningen av antalet lärartjänster har ifrågasatts.

Regeringens bedömning är att den genomsnittliga lönekostnaden är ett rimligt mått när det gäller den kommunalekonomiska utjämningen. *Sveriges Kommuner och Landsting* anser också att 490 miljoner kronor är ett rimligt belopp att per år tillföra den kommunalekonomiska utjämningen. De insatser som genomförs för att förbättra tillgången på behöriga och legitimerade lärare i matematik bedömer regeringen vidare kommer att öka tillgången på dessa lärare.

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) har regeringen föreslagit att 245 miljoner kronor för 2016 under utgiftsområde 25, Allmänna bidrag till kommuner, anslag 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* avsätts för detta ändamål. Från och med 2017 beräknas 490 miljoner kronor årligen. Dessa medel bedöms täcka huvudmännens kostnader till följd av det nya åtagandet. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag.

8.2 Ekonomiska konsekvenser för staten

Förslaget innebär ett utökat åtagande för de statliga skolhuvudmännen Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen. Det är fråga om 200 000 kronor för den förstnämnda myndigheten och 150 000 kronor för den sistnämnda räknat på helår. Det bedöms röra sig om mindre påverkan som kan hanteras inom ram.

8.3 Ekonomiska konsekvenser för enskilda huvudmän

En grundprincip för skolväsendet är att regleringen i så stor utsträckning som möjligt ska vara gemensam för alla skol- och verksamhetsformer och alla huvudmän. Så långt som möjligt ska lika villkor gälla oavsett huvudman. Det innebär bl.a. att kommunens bidrag till fristående skolhuvudmän ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan.

Regelrådet efterlyser ett angivande av antalet företag samt hur många skolenheter dessa företag bedriver. Enligt statistik från Statens skolverk fanns läsåret 2014/15 577 enskilda huvudmän. Dessa drev 800 skolenheter med totalt närmare 134 000 elever. Av dessa skolenheter var 315 organiserade för årskurs 1–9 och 51,7 procent av eleverna gick i dessa skolor. Hösten 2014 drevs ungefär 60 procent av alla fristående grundskolor som aktiebolag. Dessa skolor hade två tredjedelar av alla elever i fristående grundskolor. Den resterande tredjedelen av eleverna fanns nästan uteslutande i grundskolor som drevs som stiftelser eller ideella

föreningar, 25 procent, eller ekonomiska föreningar, 15 procent (Skolverkets rapport nr 410, 2014). Prop. 2015/16:149

De ytterligare åtaganden som förslaget i denna promemoria innebär för fristående huvudmän kommer att kompenseras genom ökat bidrag från elevernas hemkommuner. De administrativa kostnaderna för de fristående skolorna bedöms inte öka till följd av förslaget. Små företag kan alltså inte förväntas drabbas av förslagets konsekvenser på ett sådant ingripande sätt att några undantag bör göras för dessa

Vidare är bedömningen att det inte finns skäl att anta att förslaget får konsekvensen att fler eller färre elever kommer att välja fristående skolor. Varken konkurrensen mellan kommunala och fristående skolor eller mellan olika fristående skolor bedöms därför påverkas.

8.4 Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen

Av 14 kap. 3 § regeringsformen framgår att en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte bör gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Bestämmelsen ger uttryck för en proportionalitetsprincip när det gäller inskränkningar i den kommunala självstyrelsen.

I denna proposition föreslår regeringen en utökning av den minsta totala undervisningstid som kommunerna måste erbjuda samt en ändring i timplanen för grundskolan som innebär ett minskat utrymme för huvudmännen att fördela undervisningstiden mellan olika ämnen. Förslagen innebär därmed en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen. Regeringen anser emellertid att behovet av att säkerställa en likvärdig och hög kvalitet i undervisningen är stort och att det är viktigt från ett nationellt perspektiv att svenska elever får tillräckligt mycket undervisning i matematik. Inskränkningen i den kommunala självstyrelsen bedöms vara motiverad med hänsyn till ändamålet.

8.5 Konsekvenser för jämställdheten

Förslaget syftar till att stärka elevers möjligheter oavsett kön och bedöms därmed inte få några negativa konsekvenser för jämställdhet mellan flickor och pojkar.

8.6 Konsekvenser för elever

Förslaget syftar till att stärka samtliga elevers möjlighet till ökad målfyllelse i matematik och bedöms inte få några negativa konsekvenser för elever. För den enskilda eleven får förslagen konsekvensen att skoldagens längd ökar något. Av 7 kap. 17 § skollagen framgår att den obligatoriska verksamheten får omfatta högst åtta timmar per dag, eller för de två lägsta årskurserna högst sex timmar per dag. Utökningen av

Prop. 2015/16:149 undervisningstiden kan genomföras inom ramen för denna bestämmelse och får därför inte sådan påverkan på skoldagens längd att eleverna påverkas negativt.

8.7 Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Förslagen berör inte frågor som är reglerade i EU-rätten.

9 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

10 kap.

5 §

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i grundskolan ökas med 105 timmar. Av timplanen i bilaga 1 framgår att ökningen av undervisningstiden används för ämnet matematik.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

11 kap.

7 §

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i grundsärskolan ökas med 105 timmar. Att ökningen ska användas för ämnet matematik kommer att framgå på förordningsnivå. För elever som läser ämnesområden inom inriktningen träningskolan ska dock den minsta totala undervisningstiden alltså vara minst 6 665 timmar.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

12 kap.

5 §

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i specialskolan ökas med 105 timmar. Att ökningen ska användas för ämnet matematik kommer att framgå på förordningsnivå.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

5 §

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i sameskolan ökas med 105 timmar. Att ökningen ska användas för ämnet matematik kommer att framgå på förordningsnivå.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Av *punkt 1* framgår att lagändringen träder i kraft den 1 juli 2016.

Av *punkt 2* framgår att såväl de nya bestämmelserna om minsta totala undervisningstid i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan som ändringarna i timplanen för grundskolan ska tillämpas första gången höstterminen 2016 för elever som påbörjar årskurs 4 i grundskolan, sameskolan och grundsärskolan respektive årskurs 5 i specialskolan.

Av *punkt 3* framgår att elever i grundskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 5 respektive 6 ska garanteras såväl en ökning av den minsta totala undervisningstiden som en ökad undervisningstid i ämnet matematik med 70 timmar i årskurs 5 och 35 timmar i årskurs 6.

Av *punkt 4 och 6* framgår att för elever i grundsärskolan och sameskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 5 eller 6 ökas den minsta totala undervisningstiden med 70 respektive 35 timmar. I grundsärskolan gäller detta inte för elever inom inriktningen träningskolan.

Av *punkt fem* framgår att för elever i specialskolan som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 6 eller 7 ökas den minsta totala undervisningstiden med 70 respektive 35 timmar.

Av *punkt 7* framgår att för elever som höstterminen 2016 påbörjar årskurs 7 eller en högre årskurs i grundskolan, grundsärskolan eller sameskolan eller årskurs 8 eller en högre årskurs i specialskolan fortsätter äldre bestämmelser att gälla.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

Sammanfattning av promemorian Vissa timplanefrågor

I denna promemoria föreslås att undervisningstiden i matematik utökas med ytterligare 105 timmar i de obligatoriska skolformerna inom skolväsendet. Detta motsvarar en timme per vecka i tre årskurser i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Det föreslås också att undervisningstiden i matematik utökas med 105 timmar för elever som läser ämnen i grundsärskolan.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 §, 11 kap. 7 §, 12 kap. 5 §, 13 kap. 5 § och bilaga 1 till skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.5 §⁶

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 785 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Bestämmelser om fördelning av undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1.

11 kap.7 §⁷

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundsärskolan ska vara minst 6 785 timmar. För en elev i inriktningen träningskolan ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundsärskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev i inriktningen träningskolan ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

12 kap.5 §⁸

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 7 965 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 070 timmar.

⁶ Senaste lydelse 2015:246.

⁷ Senaste lydelse 2015:246.

⁸ Senaste lydelse 2015:246.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § tredje stycket ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

13 kap.

5 §⁹

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 320 timmar. Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 425 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

⁹ Senaste lydelse 2015:246.

Timplan för grundskolan

Undervisningstid i timmar för ämnen och ämnesgrupper totalt

Ämnen

Bild	230
Hem- och konsumentkunskap	118
Idrott och hälsa	500
Musik	230
Slöjd	330
Svenska eller svenska som andraspråk	1 490
Engelska	480
Matematik	1 020
Geografi	885
Historia	
Religionskunskap	
Samhällskunskap	
Biologi	800
Fysik	
Kemi	
Teknik	
Språkval	320
Elevers val	382
Totalt garanterat antal timmar	6 785
Därav skolans val	600

Vid skolans val får antalet timmar i timplanen för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas.

¹⁰ Senaste lydelse 2013:248.

Timplan för grundskolan

Undervisningstid i timmar för ämnen och ämnesgrupper totalt

Ämnen

Bild	230
Hem- och konsumentkunskap	118
Idrott och hälsa	500
Musik	230
Slöjd	330
Svenska eller svenska som andraspråk	1 490
Engelska	480
Matematik	1 125
Geografi	885
Historia	
Religionskunskap	
Samhällskunskap	
Biologi	800
Fysik	
Kemi	
Teknik	
Språkval	320
Elevers val	382
Totalt garanterat antal timmar	6 890
Därav skolans val	600

Vid skolans val får antalet timmar i timplanen för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas.

¹¹ Senaste lydelse 2013:248.

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av Myndigheten för delaktighet, Ekonomistyrningsverket, Statskontoret, Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolväsendets överklagandenämnd, Sameskolstyrelsen, Barn- och elevombudet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Malmö Högskola, Umeå universitet, Arbetsmiljöverket, Sametinget, Diskrimineringsombudsmannen, Göteborgs kommun, Hallstahammars kommun, Hällefors kommun, Malmö kommun, Nykvarns kommun, Sollentuna kommun, Sorsele kommun, Strängnäs kommun, Sunne kommun, Sävsjö kommun, Varbergs kommun, Föräldraalliansen Sverige, Lärarförbundet, Svenskt näringsliv, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Elevkårer och Sveriges Skolledarförbund.

Därutöver har ett yttrande inkommit från Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Riksdagens ombudsmän, Umeå universitet, Sametinget, Regelrådet, Ale kommun, Borås kommun, Hjo kommun, Jokkmokks kommun, Karlshamns kommun, Kramfors kommun, Lessebo kommun, Mjölby kommun, Munkedals kommun, Norsjö kommun, Nybro kommun, Ovanåkers kommun, Stockholms kommun, Tierps kommun, Torsby kommun, Vellinge kommun, Åstorps kommun, Älvdalens kommun, Östersunds kommun, Friskolornas riksförbund, Idéburna skolors riksförbund, Hörselskadades riksförbund, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Lärarnas Riksförbund, Svenska kommunalarbetarförbundet, Sveriges elevråd, Sveriges vägledarförbund, Synskadades riksförbund, Handikappförbunden och Lika Unika.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-03-09

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Agneta Bäcklund.

Ytterligare undervisningstid i matematik

Enligt en lagrådsremiss den 3 mars 2016 (Utbildningsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Per Eriksson, biträdd av departementssekreteraren Gunnar Stenberg.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2016

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Romson, Wallström, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Persson, Bucht, Hultqvist, Hellmark Knutsson, Lövin, Regnér, Andersson, Ygeman, A Johansson, Bolund, Kaplan, Damberg, Bah Kuhnke, Strandhäll, Shekarabi, Fridolin, Wikström, Hadzialic

Föredragande: statsrådet Fridolin

Regeringen beslutar proposition 2015/16:149 Ytterligare undervisningstid i matematik

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler

Lag om ändring i skollagen (2010:800)

11 kap. 7 §